

यदत्र हितमस्माकं लोकानाञ्चैव सर्वथा । भवन्तौ देवसङ्काशौ तथा संमन्तुमर्हयः ।

१८०

इत्युक्त्वा संजहारास्त्वं पुनरेव धनञ्जयः । संहारो दुष्करस्तस्य देवैरपि हि संयुगे ।

विस्मृष्टस्य रणे तस्य परमास्त्रस्य संग्रहे । अशक्तः पाण्डवादभ्यः साचादपि शतक्रतुः ।

ब्रह्मतेजोद्भवं विद्धि विस्मृष्टमकृतात्मना । न शक्यमावर्त्तयितुं ब्रह्मचारिव्रतादृते ।

अचीर्णब्रह्मचर्य्या यः सृष्ट्वावर्त्तयते पुनः । तदस्त्रं सानुबन्धस्य मूर्द्धनं तस्य कृन्तति ।

ब्रह्मचारी व्रती चापि दुराचारमवाप्य तत् । परमव्यसनार्त्ताऽपि नार्जुनोऽस्त्रं व्यमुञ्चत ।

१८५

सत्यव्रतधरः शूरो ब्रह्मचारी च पाण्डवः । गुरुवर्त्ता च तेनास्त्रं सञ्जहारार्जुनः पुनः ।

द्रौणिरप्यथ सम्प्रेक्ष्य तावृषी पुरतः स्थितौ । न शशाक पुनर्घोरमस्त्रं संहर्तुमोजसा ।

अशक्तः प्रतिसंहारे परमास्त्रस्य संयुगे । द्रौणिर्दीनमना राजन् द्वैपायनमभाषत ।

उत्तमव्यसनार्त्तेन प्राणत्राणमभीप्सुना । मयैतदस्त्रमुत्सृष्टं भीमसेनभयान्मुने ।

अधर्मस्य कृतोऽनेन धार्तराष्ट्रं जिघांसिता । मिथ्याचारेण भगवन् भीमसेनेन संयुगे ।

१९०

अतः सृष्टमिदं ब्रह्मन् मयाऽस्त्रमकृतात्मना । तस्य भूयोऽद्य संहारं कर्तुं नाहमिहोत्सहे ।

निस्सृष्टं हि मया दिव्यमेतदस्त्रं दुरासदं । अपाण्डवायेति मुने ब्रह्मतेजोऽनुमन्य वै ।

तदिदं पाण्डवेयानामन्तकायाभिसंहितं । अद्य पाण्डुमुतान् सर्वान् जीविताङ्गुशयिष्यति ।

कृतं पापमिदं ब्रह्मन् रोषाविष्टेन चेतसा । बधमाशास्य पार्थानां मयाऽस्त्रं सृजता रणे ।

॥ व्यास उवाच ॥ अस्त्रं ब्रह्मशिरस्तात विद्वान् पार्थो धनञ्जयः । उत्सृष्टवान्न रोषेण न नाशाय तवाहवे ।

१९५

अस्त्रमस्त्रेण तु रणे तव संशमयिष्यता । विस्मृष्टमर्जुनेनेदं पुनश्च प्रतिसंहतं ।

ब्रह्मास्त्रमप्यवाप्यैतदुपदेशात् पितुस्तव । तत्तद्धर्मान्महाबाहोऽर्जुनाकम्पत धनञ्जयः ।

एवं धृतिमतः साधोः सर्वास्त्रविदुषः सतः । सभ्रातृबन्धाः कस्मात्त्वं बधमस्य चिकीर्षसि ।

अस्त्रं ब्रह्मशिरो यत्र परमास्त्रेण बध्यते । समा द्वादश पर्जन्यस्तद्राष्ट्रं नाभिवर्षति ।

एतदर्थं महाबाहुः शक्तिमानपि पाण्डवः । न विहन्यात्तदस्त्रन्तु प्रजाहितचिकीर्षया ।

२००

पाण्डवास्त्रञ्च राष्ट्रञ्च सदा संरक्ष्यमेव हि । तस्मात् संहारं दिव्यं त्वमस्त्रमेतन्महाभुज ।

अरोषस्तव चैवास्तु पार्थाः सन्तु निरामयाः । न ह्यधर्मेण राजर्षिः पाण्डवो जेतुमिच्छति ।

मणिञ्चैव प्रयच्छाद्य यस्ते शिरसि तिष्ठति । एतदादाय ते प्राणान् प्रतिदास्यन्ति पाण्डवाः ।

॥ द्रौणिरुवाच ॥ पाण्डवैर्यानि रत्नानि यच्चान्यत् कौरवैर्द्धनं । अवाप्तमिह तेभ्योऽयं मणिर्मम विशिष्यते ।

यमाबध्य भयं नास्ति शस्त्रव्याधिबुधाग्रयं । देवेभ्यो दानवेभ्यो वा नागेभ्यो वा कथञ्चन ।

२०५

न च रक्षोगणभयं न तस्करभयन्तथा । एवं वर्त्त्या मणिरयं न मे त्याज्यः कथञ्चन ।

यत्तु मे भगवानाह तन्मे कार्यमनन्तरं । अयं मणिरयं चाहमिषीका तु पतिष्यति ।

गर्भेषु पाण्डवेयानाममोघञ्चैतदुत्तमं । न च शक्तोऽस्मि भगवन् संहर्तुं पुनरुद्यतं ।

एतदस्त्रमतश्चैव गर्भेषु विस्मृजाम्यहं । न च वाक्यं भगवतो न करिष्ये महामुने ।